

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка

Кафедра педагогіки і методики викладання історії та
суспільних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Тамара ЯНЧЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ**

Освітня програма «Педагогіка вищої школи та адміністрування освіти»

2024 – 2025 навчальний рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Протокол № 1 від 30 серпня 2024 року

Розробники: Тимошко Ганна Миколаївна, доктор. пед. наук, професор кафедри педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін Національного університету «Чернігівський колегіум імені Т.Г. Шевченка»

Мова навчання – українська.

ВСТУП

Виробнича (педагогічна) практика здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка є ключовим елементом у системі професійної підготовки майбутніх педагогів і адміністраторів освітніх установ. Як обов'язковий компонент освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи та адміністрування освіти» для здобуття ступеня «Магістр», виробнича (педагогічна) практика сприяє розвитку професійних навичок і компетенцій, збагачує та поглиблює знання з фахових дисциплін, стимулює ініціативність та творче мислення. Вона дозволяє студентам інтегрувати теоретичні знання з реальним досвідом, формуючи міцну професійну основу та підготовку до кваліфікаційної магістерської роботи.

Програма практики розроблена у відповідності до освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи та адміністрування освіти» підготовки фахівців освітнього рівня «магістр», спеціальності 011 Освітні педагогічні науки. Терміни проведення та особливості практики визначені навчальним планом кафедри педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін.

Це видання надає здобувачам освіти важливу інформацію про цілі, завдання, і зміст виробничої (педагогічної) практики, методичні поради та вказівки щодо її проходження та оформлення звітної документації. Розробка програми виробничої (педагогічної) практики відбулась на основі:

1. Положення «Про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка».

2. Положення «Про організацію та проведення практики студентів Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка».

3. Проєкт Положення «Про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка».

пис виробничої (педагогічної) практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма	Характеристика практики	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 9	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки Освітньо-професійна програма: Педагогіка вищої школи та адміністрування освіти	Обов'язковий компонент	
		Рік підготовки	
		-й	-й
		Семестр	
		-й	-й
		Робота на базі практики	
Загальна кількість годин – 270	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Самостійна робота	
		Вид контролю – залік	

Виробнича (педагогічна) практика передбачає активне залучення здобувачів освіти до професійних процесів в освітніх закладах, наукових інститутах, управлінських і адміністративних структурах, де вони мають можливість застосовувати і вдосконалювати свої знання та уміння на практиці.

В процесі проходження виробничої (педагогічної) практики, здобувачі освіти отримують унікальну можливість для професійного зростання, визначення власних наукових інтересів, а також для розвитку комунікативних навичок та навичок роботи в команді.

МЕТА, ЗАВДАННЯ І ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Головною метою виробничої (педагогічної) практики є інтеграція та застосування теоретичних знань у практичному контексті, розвитку професійних компетенцій здобувачів освіти у галузі педагогіки вищої школи та адміністрування освіти, а також набуття досвіду в організаційних і адміністративних аспектах роботи освітніх інституцій.

Практика спрямована на формування в здобувачів освіти глибокого розуміння педагогічної діяльності та вдосконалення навичок, необхідних для ефективного вирішення професійних завдань.

Об'єктом виробничої (педагогічної) практики є процес формування у здобувачів вищої освіти системи компетентностей через залучення до адміністративної, педагогічної та науково-педагогічної діяльності у сфері освіти.

Предметом виробничої (педагогічної) практики є вивчення та застосування сукупності методів, прийомів, засобів і форм наукової організації праці здобувачів, що здатні ефективно застосовувати комплексний підхід до управління сучасним закладом освіти.

Головні завдання виробничої (педагогічної) практики:

- Розвиток професійних компетенцій у сфері викладання та адміністрування в закладах освіти.

- Ознайомлення з методами і підходами викладання вищої школи, планування та управління освітніми процесами.

Розвиток умінь з розробки освітніх програм та методичних матеріалів, адаптованих до потреб здобувачів освіти та сучасних освітніх стандартів.

Набуття навичок в адміністративній діяльності в освітніх установах, включаючи роботу з документацією, планування та організацію освітніх заходів.

Вдосконалення навичок ділового спілкування, роботи в команді та керівництва колективом.

- Розуміння принципів і практик адміністрування якістю освіти та розроблення інноваційних освітніх проєктів.

Зміст виробничої (педагогічної) практики:

- Робота під керівництвом досвідчених викладачів та адміністраторів з метою засвоєння практичних аспектів педагогічної та адміністративної діяльності.

- Планування та проведення занять, семінарів, лекцій та інших освітніх заходів.

- Участь у методичній роботі закладу освіти, підготовка навчально-методичних матеріалів.

- Аналіз та впровадження інноваційних технологій у педагогічну практику.

- Розроблення та реалізація проєктів, спрямованих на покращення освітнього процесу та адміністративної діяльності в освітніх установах, з метою вдосконалення освітніх програм і методик викладання.

- Аналіз сучасних підходів до освітнього менеджменту та їх адаптація в контексті конкретної освітньої установи.

- Залучення до розробки стратегічних документів у сфері освіти, які спрямовані на розвиток інституційної ефективності.

- Вивчення процесів внутрішнього контролю, самооцінки та якості освітніх послуг.

- Розробка і впровадження методів моніторингу й оцінювання результативності викладацької діяльності.

- Участь в адміністративній роботі закладу освіти, включаючи планування, організацію, контроль та оцінку освітньої діяльності.

- Співпраця з стейкхолдерами у сфері освіти для вивчення потреб і очікувань здобувачів освіти та роботодавців.

- Виконання індивідуального завдання.

- Засвоєння практичних навиків роботи та накопичення досвіду самостійної роботи згідно з обраним фахом.

- Збір, обробка аналіз та систематизація необхідних матеріалів для написання звіту.

- Набуття досвіду ділового спілкування.

Досягнення виробничою (педагогічною) практикою заявленої мети передбачає формування та закріплення компетентностей, сформованих при оволодінні матеріалом освітніх компонентів програми.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до критичного та абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. Здатність генерувати нові ідеї.

ЗК6. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії, володіння комунікативними навичками, здатність проявляти емпатію. Здатність мотивувати людей і рухатися до спільної мети.

ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті. Здатність проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності.

ЗК10. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Спеціальні (професійні) компетентності

СК1. Здатність проектувати і досліджувати освітні системи.

СК2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

СК3. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

СК5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК7. Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.

СК8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітній та дослідницькій діяльності.

СК10. Здатність розробляти й оновлювати програми навчальних дисциплін та методичні матеріали до них.

СК11. Здатність до здійснення адміністративної діяльності в освітній галузі.

СК13. Здатність ефективно використовувати особистісний потенціал креативності в генеруванні педагогічних та управлінських ідей.

Програмні результати навчання

РН1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію наукових педагогічних досліджень.

РН2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

РН3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

РН4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення змісту і результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

РН5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

РН6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

РН7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

РН10. Ухвалювати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в галузі освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

PH11. Здійснювати консультативну діяльність у галузі освітніх, педагогічних наук.

Визначені основні результати навчання та компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи та адміністрування освіти» передбачають активну участь здобувачів вищої освіти у різноманітних аспектах освітнього процесу, включаючи розробку та впровадження освітніх програм, методичних матеріалів, а також участь в адмініструванні закладом освіти. Здобувачі вищої освіти мають можливість працювати над реальними проектами, які дозволяють їм впроваджувати інноваційні підходи та технології в освітньому процесі, оцінювати їх ефективність та адаптувати до потреб та вимог сучасних освітніх стандартів.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Організація виробничої (педагогічної) практики та контроль за її проведенням у рамках нашої освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи та адміністрування освіти» здійснюються за наступними **принципами**:

1. Керівництво практикою відповідає за її організацію керівник практики з кафедри педагогіки і методики навчання історії та суспільних дисциплін. Керівник готує наказ по університету про направлення здобувачів другого рівня вищої освіти для проходження виробничої (педагогічної) практики. Керівник затверджує індивідуальні плани роботи здобувачів на період проходження практики, надає консультації, організовує настановчу та підсумкову конференції, проводить інструктаж з охорони праці.

2. Контроль за виконанням програми виробничої (педагогічної) практики та її навчально-методичне забезпечення здійснюється методистом з кафедри педагогіки і методики навчання історії та суспільних дисциплін.

3. Після завершення виробничої (педагогічної) практики керівник та методист підводять підсумки, оцінюють результати здобувачів освіти та

розробляють рекомендації щодо її удосконалення. Також керівник складає звіт за підсумками виробничої (педагогічної) практики.

Терміни та зміст практики визначається навчальним планом та наказом ректора Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

Перед початком виробничої (педагогічної) практики здобувачі освіти освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи та адміністрування освіти» кафедри педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін НУЧК імені Т.Г. Шевченка **отримують наступну документацію:**

- методичні вказівки щодо проходження виробничої (педагогічної) практики, які включають особливості викладацької та адміністративної діяльності в умовах вищої освіти;

- бланк договору про проходження виробничої (педагогічної) практики з закладом вищої освіти або іншою освітньою організацією;

- бланк листа про направлення на виробничу (педагогічну) практику, який підтверджує згоду вищої освітньої установи на прийняття здобувача освіти для проходження практики;

- бланк щоденника виробничої (педагогічної) практики, де фіксуються всі види робіт та задачі, виконані під час практики, та відображається зворотний зв'язок від керівника та методиста практики.

Типовий договір між Національним університетом «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка та базою практики, а також лист від бази про прийняття здобувача освіти для проходження виробничої (педагогічної) практики є обов'язковими для офіційного початку практики.

На початку виробничої (педагогічної) практики здобувачі освіти проходять інструктаж із охорони праці, ознайомлюються з правилами внутрішнього трудового розпорядку та іншими нормативними документами, важливими для проведення практики.

У разі призначення здобувача освіти на штатну посаду під час виробничої (педагогічної) практики, їх діяльність регулюється законодавством про працю та внутрішнім розпорядком організації. Робочий час та інші умови роботи повинні відповідати внутрішньому розпорядку та режиму роботи практичної бази.

Перелік індивідуальних завдань на початку практики надається керівнику практики для ознайомлення та затвердження.

База практики

Об'єктами для проходження виробничої (педагогічної) практики визначаються освітні установи, науково-дослідні інститути, а також адміністративні та управлінські освітні організації (бази практики), які можуть забезпечити здобувачам освіти належні умови для реалізації програми

Бази практики (заклади освіти, освітні організації, установи будь-якої форми власності) повинні відповідати наступним вимогам програми виробничої

- мати розвинену освітню і методичну інфраструктуру, високий рівень освітніх технологій та умови для проведення педагогічної діяльності;

- забезпечувати доступ до необхідних ресурсів, включаючи освітні, наукові та методичні матеріали, для успішного виконання здобувачами освіти завдань практики;

- володіти кваліфікованим кадровим складом, здатним надати керівництво та підтримку в процесі проходження практики.

Також допускається проходження практики здобувачем освіти в умовах власного освітнього проєкту чи ініціативи, за умови що така діяльність відповідає цілям та завданням програми виробничої (педагогічної) практики і здобувач освіти зможе продемонструвати відповідні результати своєї роботи.

Функції керівників виробничої (педагогічної) практики

Відповідно до Положення про організацію та проведення практики студентів Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка організаційно-методичне керівництво виробничою (педагогічною) практикою здійснюється визначеною кафедрою.

Безпосереднє керівництво виробничою (педагогічною) практикою здійснюють викладачі кафедри з боку університету, а з боку бази практики - керівники або найбільш кваліфіковані фахівці.

Керівник практики від кафедри:

забезпечує проведення організаційних заходів перед початком виробничої (педагогічної) практики, включаючи інструктажі та інші підготовчі дії;

надає консультації здобувачам як на базах практики так і в університеті;

– контролює роботу методистів педагогічної практики;

розглядає звіти з виробничої (педагогічної) практики, оцінює результати діяльності здобувачів освіти, бере участь у комісіях з прийому заліків з практики; підтримує тісний зв'язок з керівником практики від бази для ефективного проведення практичної діяльності.

Методист від кафедри:

– приймає участь у настановній конференції з питань виробничої (педагогічної) практики, щоб забезпечити здобувачів освіти необхідною інформацією та ресурсами для успішного проходження практики;

– приймає участь у розподілі здобувачів освіти на перший день практики та контроль за виконанням їхніх індивідуальних планів роботи;

– надає методичну підтримку здобувачів освіти, включаючи допомогу при підготовці до адміністративних заходів, написанні наукових робіт та підготовці до захисту педагогічної практики;

– відвідування занять та адміністративних заходів, проведення аналізу та надання зворотного зв'язку здобувачам вищої освіти;

- забезпечення проведення різних типів адміністративних заходів шляхом консультації здобувачів вищої освіти під час підготовки та проведення;
- допомога в організації індивідуальної роботи з здобувачами закладу освіти, спрямованої на розвиток їх навичок та знань;
- надання науково-методичної підтримки з метою підвищення якості освітнього процесу;
- оцінка та характеристика роботи здобувачів освіти під час захисту практики та пропозиції оцінки комісії;
- подання звіту про результати виробничої (педагогічної) практики та пропозиції щодо подальшого вдосконалення практики.

Керівник та методист виробничої (педагогічної) практики від Університету всю свою роботу проводять у тісному контакті з відповідним керівником практики від закладу освіти.

Керівник виробничої (педагогічної) практики від бази практики:

- здійснює безпосередньо керівництво виробничою (педагогічною) практикою здобувача освіти відповідно до затвердженого календарного плану проходження практики;
- найомить здобувача освіти з організацією робіт на конкретному робочому місці, з характером роботи відділу, його функціями;
- дійснює постійний контроль за виробничою (педагогічною) роботою практикантів, дотримання ними виробничої дисципліни, допомагає їм правильно виконувати;
- усі завдання на даному робочім місці, знайомить з передовими методами роботи і консультує по виробничим питанням, допомагає в доборі матеріалів для підготовки кваліфікаційної роботи;
- дійснює урахування роботи практикантів, організує інструктаж із охорони праці, складає на здобувачів освіти відповідні характеристики;
- відповідає за створення умов для виконання здобувачами освіти завдань практики;

проводить оцінювання виконання здобувачами освіти практичних завдань і видає характеристики на їхню діяльність;

півпрацює з керівником і методистом практики від Університету для забезпечення належного рівня проведення виробничої (педагогічної) практики.

Обов'язки здобувачів вищої освіти під час проходження виробничої (педагогічної) практики

Здобувач освіти при проходженні виробничої (педагогічної) практики зобов'язаний:

1. Ретельно виконувати всі завдання, визначені програмою практики, використовуючи отримані теоретичні знання та практичні навички у галузі педагогіки вищої школи та адміністрування освіти.

2. Слідувати правилам внутрішнього трудового розпорядку приймаючої організації, дотримуватися встановлених норм і стандартів праці.

3. Вивчати та суворо дотримуватися правил охорони праці, підтримувати належний рівень виробничої санітарії та гігієни.

4. Несе відповідальність за якість та результати виконаної роботи, працюючи нарівні зі штатними співробітниками.

Після закінчення терміну проходження виробничої (педагогічної) практики здобувачі освіти звітують про виконання індивідуального плану та завдань практики, та успішно пройти залік.

У випадку порушення правил внутрішнього трудового розпорядку, керівництво організації має право інформувати про це відповідний заклад освіти. У разі виникнення об'єктивних обставин, що перешкоджають подальшому проходженню виробничої (педагогічної) практики, можливе припинення практики за наявності відповідних документальних підтверджень. Вирішення питань щодо повторного проходження виробничої (педагогічної) практики або заліку її проходження здійснюється кафедрою індивідуально.

СТРУКТУРА ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма			Заочна форма		
	усього	у тому числі		усього	у тому числі	
б.п		с.р	б.п		с.р.	
Модуль 1. Теоретичні та організаційні основи адміністрування в закладах освіти						
Тема 1. Ознайомлення з місцем практики, його специфікою та організаційною структурою. Концепції та підходи в адмініструванні освіти						
Тема 2. Структура та організація управління в закладах освіти						
за модуль 1						
Модуль 2. Основи професійної діяльності						
Тема 3. Поглиблене вивчення основних процесів та задач викладацької та адміністративної діяльності у системі освіти						
Тема 4. Аналіз нормативно-правової бази закладів освіти						
за модуль 2						
Модуль 3. Розвиток професійних навичок викладацької та адміністративної діяльності у системі освіти						
Тема 5. Практичне застосування отриманих знань, виконання професійних завдань викладацької та адміністративної діяльності у системі освіти						
Тема 6. Модернізація освітнього процесу та впровадження інноваційних технологій						
за модуль 3						
Модуль 4. Адміністрування та лідерство						
Тема 7. Вивчення основ адміністрування, розвиток лідерських якостей.						
Тема 8. Методи оцінювання та розвитку персоналу						
за модуль 4						
Модуль 5. Інновації та розвиток						
Тема 9. Ознайомлення з інноваційними практиками в спеціальності, їх застосування.						
Тема 10. Ефективна організація документообігу та використання ІТ у менеджменті освіти						
за модуль 5						
Модуль 6. Завершення практики та самоаналіз						
Тема 11. Підведення підсумків, аналіз власної діяльності, підготовка звітів.						
Усього годин						

Зміст практики

Завдання	Види діяльності	Форма звітності
Ознайомлення з програмою практики	Участь у роботі настановчої конференції	Занотувати у щоденнику практики мету та завдання практики; зміст завдань
Складання індивідуального плану роботи	Спільно з керівником від бази практики визначити порядок і терміни виконання завдань практики	Записати в щоденнику практики індивідуальний план/графік роботи, вказавши терміни виконання
Знайомство з закладом освіти, установою або освітньою організацією	Взаємодія з керівництвом установи, відповідальними особами, провідними спеціалістами	Записати в щоденнику практики перелік документів, що регламентують діяльність закладу освіти, короткий опис їх призначення, описати структуру та напрямки роботи установи
Ознайомлення з посадовими обов'язками керівника структурного підрозділу	Взаємодія з керівником структурного підрозділу, ознайомлення з документами, які регламентують його діяльність	Відобразити в щоденнику особливості роботи керівника підрозділу, вказати документи, що регламентують його діяльність
Ознайомлення з категоріями здобувачів освіти, яким надається адміністративна підтримка	Взаємодія з керівником підрозділу, ознайомлення з документацією, що відображає роботу зі здобувачами освіти	Вказати в щоденнику категорії здобувачів освіти, що потребують адміністративної підтримки, їх основні проблеми та потреби, скласти план адміністративної взаємодії
Розробка проєктів та заходів для вдосконалення управління освітнім процесом	Розробка та впровадження інноваційних методик управління, взаємодія з командами проєктів	Підготовка звітів про реалізовані проєкти, аналіз ефективності впроваджених інновацій
Аналіз етичних аспектів взаємодії адміністрації зі здобувачами освіти та педагогами	Спостереження за комунікаціями, аналіз рішень адміністрації	Оформлення висновків про професійні та етичні норми в адміністративній діяльності

САМОСТІЙНА ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Результати самостійної творчої роботи можуть бути представлені у вигляді проєктів, есе, портфоліо, щоденника спостережень, у звіті про виробничу практику та інших документів, що відображають процес проходження виробничої (педагогічної) практики.

Основна мета — показати, як здобувачі освіти застосовують теоретичні знання на практиці, розвивають професійні навички та формують особистісні якості, необхідні для ефективної роботи у сфері освіти та адміністрування.

Перелік завдань для самостійної творчої діяльності є гнучким і може бути доповнений здобувачами освіти власними творчими ідеями, які відповідають їхньому особистісному та професійному зростанню у контексті виробничої (педагогічної) практики і може включати:

аналіз сучасних педагогічних і адміністративних концепцій та їх застосування в освітньому процесі.

щоденник спостережень здобувача освіти під час виробничої (педагогічної) практики

самостійне вивчення передових методів адміністрування освітнім закладом.

розробка проєктів з оптимізації адміністративних процесів у закладах освіти.

створення інноваційних освітніх та методичних матеріалів.

рефлексія власного досвіду адміністрування та педагогічної діяльності.

Здобувачам освіти заохочується ініціативність та креативність у виборі та реалізації тем самостійних робіт, що дозволяє їм краще розкрити свій потенціал та внести власний вклад у розвиток освітньої галузі.

Після закінчення терміну практики здобувачі освіти звітують про виконання програми та завдань практики. На рецензування методисту практики від закладу освіти в зазначений термін подається така **звітна документація**:

- **щоденник виробничої (педагогічної) практики і характеристика на здобувача освіти** (підписані керівником з бази практики та завірено печаткою установи);
- **письмовий звіт про проходження виробничої (педагогічної) практики** (підписаний керівником з бази практики).

Структура, оформлення звіту про проходження виробничої (педагогічної) практики

Індивідуальний звіт про проходження виробничої (педагогічної) практики надає здобувачам освіти можливість рефлексії та систематизації набутого досвіду, укріплення навичок аналізу практичної діяльності у сфері освіти та адміністрування, вибору оптимальних форм і методів роботи, які відповідають цілям і завданням взаємодії з різними категоріями здобувачів освіти та співробітників освітніх установ різного профілю (заклади вищої освіти, заклади загальної середньої освіти, інші освітні організації). Звіт відображає специфіку організації та діяльності педагогічних колективів, а також особливості адміністративної роботи в установах, де проходила практика.

Структура звіту передбачає інтеграцію наступних ключових блоків:

- характеристика освітньої установи, її цілей, завдань, основних напрямів роботи та проектів, на базі якої здійснювалася практика.
- визначення цілей, основних завдань і напрямків діяльності, функцій викладачів та/або адміністративного персоналу в контексті даної освітньої установи.
- короткий огляд конкретних видів роботи, з якими здобувачі освіти мали можливість ознайомитися під час практики (наприклад, діагностична, консультативна діяльність, організація освітніх заходів тощо).
- психолого-педагогічна характеристика аудиторії, з якою працювали здобувачі освіти на базах практики.
- огляд певних напрямків чи методів психолого-педагогічної підтримки та допомоги, з якими здобувачі освіти знайомилися під час практики.
- реалізація самостійного творчого завдання.

озробка проєкту особистісного та професійного розвитку з урахуванням отриманого досвіду, який може бути представлений у різноманітних формах, від текстових до візуальних у формі есе, презентації тощо.

Співвідношення обсягу структурних компонентів звіту визначається здобувачем освіти самостійно з огляду на його уподобання, переваги, індивідуальні траєкторії, стратегії розвитку та входження в професійну діяльність під час проходження виробничої (педагогічної) практики та має включати всі зазначені вище пункти.

Звіт з практики повинен складатися з таких компонентів:

- 1) титульна сторінка звіту;
- 2) вступ (назва закладу, організації в якій здобувач освіти проходив практику; адреса закладу, організації в якій здобувач освіти проходив практику; керівник закладу, організації куди направлено здобувача освіти на практику; терміни проходження практики);
- 3) основна частина:
 1. Загальна характеристика бази практики:
 - 1.1. Вивчення установчих документів закладу освіти:
 - ознайомлення з місією, візією та стратегічними цілями закладу;
 - розбір основних положень статуту та інших установчих документів.
 - 1.2. Вивчення і аналіз організаційної структури управління закладом освіти:
 - опис структури управління та її ефективності;
 - дослідження взаємодії між різними відділами та підрозділами.
 2. Ознайомлення із системою планування діяльності закладу освіти, дослідження системи управління персоналом та оплати праці:
 - аналіз планування освітніх та адміністративних процесів;
 - вивчення механізмів управління персоналом, системи мотивації та оплати праці.
 3. Аналіз основних складових кадрового менеджменту, системи мотивації та комунікаційних зв'язків у закладі освіти:
 - оцінка ефективності кадрової політики;

- дослідження методів мотивації співробітників та внутрішньої комунікації.

4. Вивчення організації інформаційного та правового забезпечення управлінської діяльності закладу освіти:

- аналіз доступності та актуальності інформаційних ресурсів;
- оцінка правового забезпечення діяльності закладу.

5. Висновки та пропозиції щодо удосконалення управлінської діяльності закладу освіти:

- надання рекомендацій щодо оптимізації процесів управління;
- пропозиції щодо підвищення ефективності системи мотивації та комунікацій.

Звіт обов'язково має містити відомості про виконання здобувачем освіти усіх завдань програми практики, висновки і пропозиції.

Загальна і характерна форма звітності здобувача освіти за практику – це подання письмового звіту, підписаного й оціненого безпосередньо керівником від бази практики.

Оформлення звіту: формат *.doc чи *.rtf (MSWord) A4; шрифт – Times New Roman; кегель – 14; відстань між рядками – 1,5 інтервалу комп'ютерного стандарту; поля: верхнє і нижнє – 2 см, праве – 1,5 см, ліве – 3 см; абзац – 1,25см.

Звіт з практики захищається здобувачем освіти (з диференційованою оцінкою) при комісії, призначеній завідувачем кафедри.

До звіту додається **щоденник виробничої (педагогічної) практики**, оформлений відповідним чином, що включає детальний опис виконаних завдань, особистих спостережень та набутого досвіду під час проходження практики.

Щоденник практики повинен складатися з таких компонентів:

1) титульна сторінка (ПІБ здобувача освіти, курс, група, факультет/інститут, терміни проходження практики, методист університету, методист бази практики)

2) структура організації (адреса, телефон), режим роботи установи;

3) завдання практики;

- 4) календарний план-графік проходження практики;
- 5) робочі записи під час практики;
- 6) висновок керівника практики від кафедри про роботу здобувача освіти;
- 7) додатки.

Правила ведення й оформлення щоденника:

1. Щоденник – основний документ здобувача освіти під час проходження виробничої практики.
2. Під час практики здобувач освіти коротко записує в щоденнику що зроблено ним для виконання календарного графіка проходження практики.
3. Після закінчення практики щоденник переглядається керівниками практики, відповідним чином затверджується та передається на кафедру.
4. Без заповненого і затвердженого щоденника практика не зараховується.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час виробничої (педагогічної) практики акцент зроблено на активному навчанні, інноваційних методах, активізації самостійної роботи здобувачів освіти, використовуються активні та інтерактивні методи взаємодії, загально психологічні та специфічні методи навчання, зокрема, групові дискусії, робота в підгрупах, мозковий штурм, метод проєктів, кейс-метод та ін.

7. КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Диференційований контроль включає моніторинг участі здобувачів освіти у заходах, пов'язаних з виробничою (педагогічною) практикою, а також перевірку виконання ними актуальних завдань.

Форма контролю	Опис	Бали
Індивідуальний план-графік	Розробка плану-графіка роботи здобувача освіти на період практики	
Щоденник практики	Регулярне ведення записів про виконані завдання та отримані знання і навички	
Розробка проєкту	Створення проєкту посадових обов'язків для викладацької або адміністративної ролі	

Форма контролю	Опис	Бали
Звіт про практику	Подання звіту про діяльність та рефлексію здобутого досвіду	
Аналіз документації	Вивчення та аналіз документів, які відображають діяльність закладу освіти	
Розробка заходів	Організація та проведення бесід, рефлексій, нарад тощо. Розробка та проведення освітніх чи виховних заходів	
Оцінка керівника бази практики	Отримання оцінки від керівника бази практики	
Участь у конференції	Презентація результатів практики на підсумковій конференції	
Загальна кількість балів		

Оцінка звіту з виробничої (педагогічної) практики та презентації проекту власної освітньо-професійної траєкторії здійснюється комісією у складі відповідальних за практику викладачів кафедри.

Підсумковий контроль знань – **залік**.

Оцінювання результатів проходження виробничої (педагогічної) практики

Залікова оцінка з практичної підготовки для здобувачів освіти за спеціальністю «Педагогіка вищої школи та адміністрування освіти» виставляється за результатами проходження виробничої (педагогічної) практики. Вона є важливим компонентом оцінювання загального освітнього процесу і визначається на основі комплексного підходу до аналізу виконаних завдань і досягнутих результатів.

Процес оцінювання включає:

1. Визначення залікової оцінки здійснюється в останні дні терміну проведення виробничої (педагогічної) практики, але не пізніше двох тижнів після її завершення, з урахуванням всебічного аналізу діяльності та результатів здобувача освіти.

2. Основні критерії оцінювання включають оцінку знань та навичок, отриманих під час проходження виробничої (педагогічної) практики, якість і повноту виконання практичних завдань, здатність до самостійного аналізу, вирішення проблем та застосування теоретичних знань на практиці.

3. Критерії оцінювання відповідають завданням практичної підготовки і повідомляються здобувачам освіти заздалегідь, перед початком проходження виробничої (педагогічної) виробничої практики, що дозволяє їм краще підготуватися і визначити основні напрямки діяльності.

4. Внесення оцінки з виробничої практики до заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки здобувача освіти є офіційним підтвердженням успішного завершення цього етапу навчання.

Система оцінювання

Загальна оцінка роботи здобувача освіти під час виробничої (педагогічної) практики має внутрішній локус – самооцінка учасником значущості набутого під час практики досвіду та зовнішній – експертна оцінка викладачів, відповідальних за практику, залучених спеціалістів.

Види діяльності здобувачів освіти, результати та критерії оцінювання:

– відвідування та активна участь у всіх заходах практики, повнота і вчасність виконання всіх передбачених видів роботи, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання професійних задач – 40 балів;

– підготовка щоденника та письмового звіту про виробничу (педагогічну) практику – 40 балів;

– підготовка та презентація проєкту власної траєкторії освіти, професійного становлення та/або розвитку під час підведення підсумків виробничої (педагогічної) практики (захисту) – 20 балів.

Оцінювання проводиться у % від кількості балів, виділених на кожний вид роботи за такими критеріями:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, має суттєві зауваження, недоліки;

60% – завдання виконано повністю, має суттєві зауваження, недоліки;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, має незначні зауваження, недоліки;

100% – завдання виконано повністю, вчасно і без зауважень.

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка	Оцінка за національною шкалою (для заліку)
90 – 100	A	зараховано
	B	
	C	
	E	
		не зараховано з можливістю повторного складання
		не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Нормативно-правові акти:

1. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» №103/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Про прийняття за основу проекту Закону України «Про освіту дорослих». Постанова ВРУ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2874-IX#Text>

3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16. 01. 2020. № 463-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

4. 3

а 5. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

о 6. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

7. Закон України «Про позашкільну освіту» від 22 06. 2000. № 1841-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>

к 8. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова КМУ в редакції від 23.11.2011. №1341. URL:

а

ї

н **Науково-педагогічна література:**

и

«

П

ндрусенко В.В. Педагогіка вищої школи: теорія і практика: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Києво-Печерська лавра», 2018. 448 с.

ех І.Д. Основи педагогіки вищої школи. Київ: Либідь, 2020.

ех І.Д. Педагогічна майстерність: теорія і практика: навч. посіб. Київ: Видавничий центр «Академія», 2017. 320 с.

урлачук Л.В. Методи наукових педагогічних досліджень. Львів: Світ, 2023.

овк Л.В. Інноваційні методи та технології навчання у вищій школі: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Інтелект», 2019. 288 с.

оловко М.М. Педагогічні основи вищої освіти: навч. посіб. Київ: Видавничий центр «Академія», 2018. 368 с.

рицевич В.С. Теорія та методика викладання: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Києво-Печерська лавра», 2019. 400 с.

риценчук О.О., Паламарчук М.О. Методологія і практика складання освітніх програм. Київ: Педагогічна думка, 2022.

ичківська І.М. Педагогічна діагностика: навч. посіб. Київ: Видавничий центр «Академія», 2017. 240 с.

втушенко О.В. Педагогіка вищої школи: теорія і практика: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Інтелект», 2018. 352 с.

арамузова Г.М. Педагогічні технології вищої школи: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Києво-Печерська лавра», 2017. 304 с.

атолик Андрій. Використання елементів акторської техніки і риторичного мистецтва у формуванні педагогічної майстерності викладача вищої школи. Матеріали науково-практичної конференції «Шості Фльорівські читання». Чернігів: НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2019. С. 58–62.

овальчук В.А. Методика викладання у вищій школі: теорія і практика. Київ: Вища школа, 2021.

овальчук О.М. Педагогічна майстерність: теорія і практика: навч. посіб. Київ: Видавничий центр «Академія», 2019. 272 с.

равченко С.А. Теорія і практика дорослої освіти в Україні. Львів: Новий Світ-

иховид В.В. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Інтелект», 2017. 320 с.

асол О.М. Педагогічні технології навчання: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Києво-Печерська лавра», 2018. 280 с.

армаза О. І. Менеджмент в освіті: дорожня карта керівника. Харків: Видав, група «Основа», 2007. 448 с.

аслов В. І., Бондар О.С., Гораш К.В. Наукові основи та технології компетентнісного управління загальноосвітнім навчальним закладом: Монографія. Тернопіль: Крок, 2012. 320 с.

орзе Н.В., Кузьмінська О.Г., Буйницька О.П. Сучасні педагогічні технології навчання. Київ: Академвидав, 2019.

ихальчук О.О. Особливості формування комунікативної культури керівника закладу дошкільної освіти. Вісник Черкаського університету. Серія Педагогічні науки. 2018. № 12. С. 75-81.

етерсон Л.Г. Управління освітою: теорія, методологія, практика. Харків: Основа,

ищик О. В. Аналіз дефініції поняття «управління професійно-технічним навчальним закладом». Професійна освіта: проблеми і перспективи: зб. наук. праць ІПТО НАПН України. К.: ІПТО НАПН України, 2017. Вип. 13. С. 47-54.

ищик О. В. Взаємозв'язок професійної та комунікативної культури керівників професійно-технічних навчальних закладів. Педагогічний процес: теорія і практика. Київ: Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. №3. С.111-116.

ищик О. В. Інформаційно-комунікаційні технології та сучасний урок: методика проведення та результативність. Відкритий урок: розробки, технології, досвід. Київ: Плеяди, 2010. №3. С.26-30.

ищик О. В. Особливості формування комунікативної культури педагогічних працівників засобами дискурсивного спілкування. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Випуск 142. Серія: Педагогічні науки: збірник. Чернігів: ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка, 2017. С.137-140.

ищик О. В. Сучасні погляди на систему управління педагогічним колективом в професійно-технічному навчальному закладі. Освітологічний дискурс: електрон. наук. фах. вид. / редкол.: В. О. Огнев'юк (голов. ред.) [та ін.]. Київ: Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2017. №3-4 (18-19). С.173-185. URL:

ищик О.В. Управління людськими ресурсами в освіті Професійно-технічна освіта. Київ: Педагогічна преса 2017. №1(74). С. 10–14.

ідласий Є.В. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Видавничий центр «Академія», 2019. 640 с.

ометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. Київ: А.С.К., 2004. 192 с.

исоева С.О. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Видавничий центр «Академія», 2016. 480 с.

оломінська О.В. Педагогічна майстерність: теорія і практика: навч. посіб. Київ: Видавничий центр «Академія», 2017. 288 с.

тасенко О.І. Педагогічні технології вищої школи: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Києво-Печерська лавра», 2018. 352 с.

трельченко О.В. Педагогічна діагностика: навч. посіб. Київ: Видавничий центр «Академія», 2016. 240 с.

ухомлинський В.О. Вибрані твори: в 5 т. Київ: Радянська школа, 1972-1980.

арасенко Н.В. Педагогіка: теорія і практика: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Інтелект», 2019. 400 с.

имошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу: теорія та практика: монографія. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2014. 596 с.

имошко Г. М. Сутність поняття «управління» та «менеджмент» в педагогічній теорії і практиці. Теорія та методика управління освітою. 2011. №7. С.54-68.

имошко Г. М. Теоретико-прикладні вектори впровадження інноваційних технологій у розвиток сучасної школи. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки. Вип.150. С. 131–135. URL: https://lib.iitta.gov.ua/721416/1/65_2018_.pdf

имошко Г.М. Менеджмент соціальної роботи: навчальний посібник. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2011. 308 с.

имошко Г.М. Органайзер керівника навчального закладу: методичні рекомендації. Вид. 2-ге переробл. і доповн. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2016. 183 с.

имошко Г.М. Організація діяльності державних і спеціалізованих соціальних служб: навчальний посібник. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2011. 248 с.

имошко Ганна. Нова парадигма розвитку організаційної культури у закладі вищої освіти на засадах професійної діяльності амбасадорів освітніх змін. *Věda a pr*

имошук І.О. Педагогічна майстерність: теорія і практика: навч. посіб. Київ: Видавничий центр «Академія», 2017. 288 с.

омашевський О.М. Педагогічні технології вищої школи: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Києво-Печерська лавра», 2018. 352 с.

орохименко Л.Т. Педагогічна діагностика: навч. посіб. Київ: Видавничий центр «Академія», 2016. 240 с.

блех О. А. Вектори розвитку педагогічної майстерності викладачів вищої школи в умовах інтеграційних процесів . Наука та освіта: зб. пр. XVI Міжнар. наук. конф., 4–11 січня 2022 р., м. Хайдусобосло, Угорщина / за ред. д.т.н. проф. А. В. Ґорошка. Хмельницький : ХНУ, 2021. 184 с.

олох О. А. Теоретичні аспекти формування професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти у процесі магістерської підготовки. *Věda a perspektivy*. 2022. № 9(16). С. 259-270. <http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/article/view/2501>

нченко Т. В. Педагогічні системи і технології в інклюзивній освіті: навчально-методичний посібник для студентів. Спеціальність 011 «Освітні, педагогічні

науки». Освітня програма «Інклюзивна освіта, корекційна педагогіка». Чернігів: НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2019. 96 с.

нченко Т.В. Соціально-педагогічна підтримка дітей в Україні в історичному контексті: монографія. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. 159 с.

51. Kartashova, L.; Prykhodkina, N.; Makhynia, T.; Tymoshko, H., Sholokh, O. and Zhuravlev, F. (2022). Social Media as a Strategic Tool in School Management: Experience of Ukraine and USA. In Proceedings of the 1st Symposium on Advances in Educational Technology. Volume 1: AET. P. 196-210.

52. Kravchynska T., Dubinina O., Chalas K., Burlaenko T., Tymoshko A., Sholokh O., Vinichenko A. The Usage of Automated Information Systems for Database Management in General Secondary Education Institutions of Ukraine. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, 22 (No.6. May)

53. Prykhodkina, N., Tymoshko, H., Sholokh, O., Makhynia, T., Koroliuk, S., & Genkal, S. (2022). Peculiarities of Professional Training of Educational Managers in Conditions of Transformation Processes. Postmodern Openings, 13(2), 254-272.

54. Prykhodkina, N., Tymoshko, H., Zuieva A., Sholokh, O., Noskova M., Lebid Y. (2021) Priorities and Problems in The Development of Modern Information Technologies in Education. IJCSNS International Journal of Computer Science and N

e

t **Додаткова література:**

w - Google Scholar – база наукових статей і досліджень з різноманітних галузей знань.

г– міжнародна мережа для науковців, що дозволяє знаходити роботи колег зі всього світу та співпрацювати з ними.

S

e

c

u

r

i

t

y

,

2

1

(

№

6

.